

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра пропедевтики хірургічної стоматології

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної програми
«Стоматологія»

_____ О.В. Шешукова

« ____ » _____ 2024 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради
міжнародного факультету

_____ Л.В. Буря

Протокол від 30 серпня 2024 р. № 1

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

нормативна дисципліна

рівень вищої освіти

галузь знань

спеціальність

кваліфікація освітня

кваліфікація професійна

освітньо-професійна програма

форма навчання

курс та семестр вивчення навчальної
дисципліни

другий (магістерський) рівень вищої
освіти

22 «Охорона здоров'я»

221 «Стоматологія»

магістр стоматології

лікар-стоматолог

«Стоматологія»

денна

II курс 4 семестр

Модуль 2. Медсестринство в стоматології.

Змістовий модуль 2. Медсестринство в хірургічній стоматології.

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри

пропедевтики хірургічної стоматології

Зав. кафедри _____ В.М. Новіков

Протокол від 28 серпня 2024 № 1

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Новіков Вадим Михайлович Панькевич Артур Іванович Дубровіна Олена Віталіївна Резвіна Катерина Юріївна Гоголь Андрій Михайлович Колісник Інна Анатоліївна Горбаченко Олег Борисович.	д. мед. н. к. мед. н. к. мед. н. к. мед. н. к. мед. н. к. мед. н. к. мед. н.	професор доцент доцент доцент доцент доцент
Профайл викладачів	Викладачі кафедри		
Контактний телефон	+380532565130 +380981086625 +380994653422		
E-mail:	khirstom@ukr.net		
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	Сторінка кафедри		

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни, зокрема змістового модуля 2

Кількість кредитів / годин – 0,75 кредиту ЄКТС / 22,5 із них:

Лекції (год.) – не передбачено планом

Практичні заняття (год.) – 12.

Самостійна робота (год.) – 10,5.

Вид контролю – підсумковий модульний контроль, зокрема змістового модуля 2 – поточний контроль.

Політика навчальної дисципліни

При вивченні навчальної дисципліни «Виробнича практика» змістовного модуля 2 в Полтавському державному медичному університеті викладачі, здобувачі освіти діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті положення про організацію освітнього процесу ([1](#)), робочої програми навчальної дисципліни «Хірургічна стоматологія», Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету ([2](#)), Положення про організацію самостійної роботи здобувачів освіти в Полтавському державному медичному університеті ([3](#)) правил внутрішнього розпорядку для здобувачів освіти Полтавського державного медичного університету ([4](#)), Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті ([5](#)), Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти Полтавського державного медичного університету ([6](#)), Положення про порядок формування індивідуальних

освітніх траєкторій здобувачами освіти ПДМУ (7), Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці (8), Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (9), Положення про рейтинг здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету (10), Положення про матеріальне заохочування за успіхи у навчанні здобувачів освіти Полтавського державного медичного університету (11), та ін.

Протягом навчання здобувачам освіти неприпустимо пропускати чи запізнюватися на заняття, слід дотримуватися правил поведінки та деонтологічних норм при спілкуванні з хворими. Заняття необхідно відвідувати у належній формі одягу, регулярно готувати теоретичний матеріал, під час опитування відключати мобільні пристрої.

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Безпосередня робота стоматолога передбачає тісну співпрацю з середнім медичним персоналом, тому досконале володіння лікарем навичками роботи медичної сестри є гарантією якісної та успішної роботи. Проходження практики «Сестринська практика в стоматології» передбачено у IV семестрі та складається з: засвоєння теоретичного матеріалу щодо особливостей роботи стоматологічної поліклініки і щелепно-лицевого стаціонару та основних маніпуляцій і їх відпрацювання під контролем керівника (у вигляді практичних занять та консультацій); самостійної роботи здобувача освіти у стоматологічних відділеннях хірургічного профілю та закріплення отриманих знань і умінь у вигляді самостійних чергувань, підготовки до практичних занять, засвоєння практичних навичок, заповнення основної звітної документації, індивідуальної роботи та підготовки до підсумкового контролю знань.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Пререквізити

Засвоєння змістового модуля 2 базується на знаннях отриманих при вивченні базових дисциплін: анатомії людини, гістології, цитології та ембріології, фізіології, патофізіології, патоморфології, фармакології, мікробіології, інтегрується з цими дисциплінами.

Постреквізити

Знання необхідні для подальшого вивчення хірургічної стоматології та дитячої хірургічної стоматології, щелепно-лицевої хірургії (інтернатура, клінічна ординатура). Здобувачі освіти повинні знати засади асептики та антисептики, правила догляду за хворими після оперативних втручань.

Мета та завдання модуля 2 навчальної дисципліни, в тому числі змістового модуля 2.

Метою викладання навчальної дисципліни є забезпечення підготовки здобувачів освіти до професійної діяльності з догляду за хворими на посаді середнього медичного персоналу в хірургічному відділенні стоматологічної поліклініки та стаціонару.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- демонстрація та володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації під час догляду за хворими і роботи у відділеннях хірургічного стоматологічного профілю;
- засвоєння теоретичного матеріалу, демонстрування та володіння навичками організації режиму і догляду за хворими з різними захворюваннями хірургічного профілю, виконання необхідних медичних маніпуляцій, роботи в стоматологічній поліклініці та виконання основних стоматологічних маніпуляцій, заповнення звітної документації;
- визначення та засвоєння особливостей застосування принципів асептики та антисептики в клініці хірургічної стоматології;
- набуття та удосконалення професійних навичок медичної сестри хірургічного відділення стоматологічної клініки.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні):

Дисципліна, в тому числі змістовий модуль 2 забезпечує набуття здобувачам освіти **компетентностей**:

- **Інтегральна:** здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

– **Загальні:**

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
11. Здатність працювати в команді.
13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

– **Спеціальні (фахові, предметні):**

1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

Програмні результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна, в тому числі змістовий модуль 2

1. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4).

2. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

3. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

4. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

5. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).

6. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

7. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти повинні

знати:

- основні принципи медичної деонтології.
- санітарно-гігієнічні вимоги до структури та облаштування відділень хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії.
- правила антисептики і асептики.
- особливості підготовки пацієнта до планових та невідкладних хірургічних втручань на голові та шиї і в ротовій порожнині.
- основні принципи догляду за хворими, оперованими на голові, шиї, з переломами кісток черепа.
- особливості харчування хворих у щелепно-лицевому стаціонарі.

вміти:

- демонструвати володіння основними принципами медичної етики та деонтології в хірургічній стоматології та щелепно-лицевої хірургії;
- демонструвати знання щодо дотримування правил техніки безпеки на робочому місці; вміння проводити оформлення медичної документації;
- демонструвати знання інструментарію для обстеження та лікування стоматологічних хворих, правил обробки обладнання та стерилізації стоматологічного інструментарію;
- демонструвати знання правил гігієни порожнини рота;

- оволодіти методами та засобами асептики і антисептики;
- вміти правильно організувати роботу в операційній, чистій та гнійній перев'язочних;
- вміти проводити підготовку перев'язувального матеріалу, операційної білизни, хірургічного інструментарію;
- засвоїти методи обробки рук хірурга та операційного поля;
- демонструвати накладання асептичних пов'язок;
- володіти методикою рентгенографії зубів та щелеп, проведення фізіотерапевтичних процедур

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

Робочою навчальною програмою не передбачено

Тематичний план семінарських занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті

Робочою навчальною програмою не передбачено

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Введення в хірургічну стоматологію. Гігієна у хірургічному стаціонарі. Робота середнього медичного персоналу в умовах хірургічного відділення. – історичні етапи розвитку хірургічної стоматології; – структура і організація хірургічного стаціонару; – функціональні обов'язки і штатні нормативи середнього медичного персоналу у хірургічному стаціонарі – санітарно-гігієнічний і протиепідемічний режим у хірургічному стаціонарі; – гігієнічні вимоги щодо одягу та робочого місця медперсоналу; – гігієнічні вимоги щодо одягу та зміни постільної білизни при догляді за хворими та важкохворими у хірургічному стаціонарі; – вологе прибирання у відділенні щелепно-лицевої хірургії із застосуванням антисептичних засобів.	2
2.	Хірургічна операція в стоматології, підготовка хворих до операцій. Організація роботи у чистій перев'язочній. Особливості десмургії у щелепно-лицевій хірургії, перев'язочний матеріал. Пов'язки на голову, шию. – поняття операції; – класифікація видів оперативних втручань; – передопераційний період, його завдання; – підготовка хворих до планових та екстрених оперативних втручань; – десмургія, види пов'язок; – особливості накладання пов'язок на обличчі та шиї.	2
3.	Догляд за хворими оперованими на голові та шиї і органах ротової порожнини. Основні принципи догляду за хворими у післяопераційному періоді. Догляд за хворими після планових оперативних втручань в ділянці голови та шиї. Догляд за	2

	ротовою порожниною. Харчування хворих у щелепно-лицевому стаціонарі. – суть післяопераційного періоду; – особливості післяопераційної травми щелепно-лицевої ділянки; – сутність гігієнічної обробки ротової порожнини хворих з післяопераційною чи випадковою травмою щелепно-лицевої ділянки; – сутність заходів щодо відновлення збалансованого харчування у хворих після випадкових механічних травм і планових хірургічних втручань; – особливості парентерального харчування пацієнтів.	
4.	Антисептика. Догляд за хворими з гнійною патологією. Асептика. Організація роботи в операційній. Стерилізація перев'язувального матеріалу та операційної білизни. Хірургічна обробка рук хірурга та операційного поля. – антисептика, види антисептики; – класифікація антисептиків; – асептика, методи асептики; – способи обробки рук хірурга; – обробка операційного поля; – дезінфекція, стерилізація; – контроль передстерилізаційної обробки та стерилізації.	2
Разом		8

Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Медична документація хірургічного відділення поліклініки і стаціонару. – медична карта стоматологічного хворого (ф. № 043/о); – листок щоденного обліку роботи лікаря стоматолога (стоматологічної поліклініки, відділення, кабінету) (ф. № 037/о); – «Щоденник обліку роботи лікаря-стоматолога (стоматологічної поліклініки, відділення, кабінету)» (ф. № 039-2/о); – медична карта стаціонарного хворого (ф. № 003/о); – температурний листок (ф. № 004/о); – направлення на патологогістологічне дослідження (ф. № 014/о); – статистична карта хворого, який вибув із стаціонару (ф. № 066/о); – виписка із медичної карти амбулаторного, (стаціонарного) хворого (ф. № 027/о); – контрольна карта диспансерного нагляду (ф. № 030/о).	3,5
2.	Організація роботи в стерилізаційній. Підготовка і стерилізація хірургічного інструментарію. Попередження внутрішньо лікарняної інфекції. – способи виготовлення серветок, тампонів, кульок, методи укладки в бікс; – класифікація шовного матеріалу; – вимоги до шовного матеріалу; – стерилізація хірургічного стоматологічного інструментарію.	3
Разом		6,5

Індивідуальні завдання

Практичне заняття №1

- Реферат на тему: «Внутрішньогоспітальна інфекція в стоматологічній поліклініці та щелепно-лицевому відділенні стаціонару, шляхи передачі інфекції. Захист пацієнтів і медичного персоналу від госпітальної інфекції, вірусного гепатиту, ВІЛ-інфекції».

Практичне заняття №2

- Реферат на тему: «Принципи серцево-легеневої реанімації».
- Таблиця-схема: «Штучна вентиляція легень», «Зовнішній масаж серця».

Практичне заняття №3

- Реферат на тему: «Організація харчування хворих у щелепно-лицевому стаціонарі».
- Таблиця-схема: «Засоби гігієнічного догляду за ротовою порожниною після оперативних втручань».

Практичне заняття №4

- Реферат на тему: «Історичні аспекти способів обробки рук хірурга».
- Таблиця-схема: «Послідовність обробки операційного поля».

Реферати повинні бути написані від руки обсягом від 5 сторінок формату А4 та мати наступну структуру: вступ, актуальність теми, завдання та результати дослідження, висновки і літературні джерела. При оформленні стендових доповідей слід також наводити посилання на інформаційні джерела.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів освіти до засвоєння змістового модуля 2:

1. Надайте визначення понять «Хірургічна стоматологія», «Хірургічне відділення», «Медична сестра», «Етика», «Деонтологія» та інші.
2. Яка структура і організація хірургічного стаціонару?
3. Назвіть функціональні обов'язки і штатні нормативи середнього медичного персоналу у хірургічному стаціонарі?
4. Які повинні бути норми поведінки з точки зору медичної етики та хірургічної деонтології під час роботи середнього медичного персоналу у хірургічному стаціонарі?
5. Надайте характеристику понять санітарно-гігієнічний і протиепідемічний режим у хірургічному стаціонарі?
6. Назвіть гігієнічні вимоги щодо одягу та робочого місця медперсоналу?
7. Назвіть гігієнічні вимоги щодо одягу та зміни постільної білизни при догляді за хворими та важкохворими у хірургічному стаціонарі?
8. Як провести вологе прибирання у відділенні щелепно-лицевої хірургії із застосуванням антисептичних засобів?
9. Як провести заміну натільної білизни хворим із загальним і ліжковим режимами?
10. Дайте визначення поняття операції.
11. Класифікація видів оперативних втручань.
12. Визначення передопераційного періоду, його завдання.
13. Особливості підготовки хворих до планових та екстрених оперативних втручань.
14. Визначення поняття премедикації, її завдання, етапи, лікарські препарати для проведення.
15. Операційне поле, попередня підготовка операційного поля: гоління волосся та антисептична обробка.
16. Підготовка порожнини рота перед оперативним втручанням, її обробка.

17. Гігієна білизни та одягу пацієнтів.
18. Харчування хворих після оперативних втручань в ділянці голови та шиї.
19. Що таке перев'язувальна, які види перев'язувальних існують.
20. Які маніпуляції проводять в чистій перев'язувальній.
21. Інструментальне забезпечення перев'язувальної.
22. Санітарно-гігієнічні вимоги до перев'язувальної.
23. Що таке десмургія? Види пов'язок.
24. Види перев'язувального матеріалу і його властивості.
25. Особливості накладання пов'язок на обличчя та шиї.
26. Безбинтові пов'язки.
27. Утилізація забрудненого перев'язувального матеріалу.
28. Розкрийте суть післяопераційного періоду.
29. Обґрунтуйте особливості післяопераційної травми щелепно-лицевої ділянки.
30. Розкрийте сутність гігієнічної обробки ротової порожнини хворих з післяопераційною чи випадковою травмою щелепно-лицевої ділянки.
31. Обґрунтуйте розлади обміну речовин, що виникають у хворих після випадкових механічних травм і планових хірургічних втручань.
32. Розкрийте сутність заходів щодо відновлення збалансованого харчування у хворих після випадкових механічних травм і планових хірургічних втручань.
33. Поясніть особливості дієтичних столів для хворих щелепно-лицевого відділення стаціонару.
34. Поясніть особливості харчування пацієнтів за допомогою поїлки.
35. Поясніть особливості харчування пацієнтів за допомогою зонда.
36. Поясніть особливості ректального харчування пацієнтів.
37. Поясніть особливості парентерального харчування пацієнтів.
38. Розкрийте суть режиму харчування хворих після випадкових механічних травм і планових хірургічних втручань.
39. Що таке антисептика? Види антисептики.
40. Механічна антисептика. Види обробки ран.
41. Фізична антисептика. Види дренажів.
42. Поняття про діаліз, дегідrataцію рани.
43. Хімічна антисептика.
44. Класифікація антисептиків.
45. Біологічна антисептика.
46. Загальні принципи застосування антибіотиків.
47. Ензимотерапія. Поняття, препарати, показання до застосування.
48. Імунотерапія. Види, показання до застосування.
49. Особливості накладання пов'язок у хворих із гнійними ранами.
50. Утилізація перев'язувального матеріалу, забрудненого гнійним ексудатом.
51. Що таке асептика? Методи асептики.
52. Назвіть шляхи передачі інфекції в стоматологічних відділеннях.
53. Що включає в себе асептика в хірургічній стоматології?

54. Назвіть види прибирання приміщень.
55. Дайте визначення дезінфекції. Показання до застосування.
56. Методи контролю стерилізації.
57. Назвіть способи обробки рук хірурга.
58. Поясніть особливості обробки операційного поля в щелепно-лицевій ділянці.
59. Назвіть антисептики, що застосовуються для обробки операційного поля в щелепно-лицевій ділянці.
60. Назвіть способи виготовлення серветок, тампонів, кульок, методи укладки в бікс.
61. Що таке асептика? Методи асептики.
62. Дайте визначення стерилізації. Перерахуйте етапи стерилізації.
63. Назвіть методи контролю передстерилізаційної обробки.
64. Класифікація шовного матеріалу.
65. Які вимоги пред'являються до шовного матеріалу?
66. Назвіть методи стерилізації шовного матеріалу.

Перелік практичних навичок до засвоєння змістового модуля 2:

1. Провести підготовку хворого у стоматологічному кріслі та заповнити амбулаторну карту (історію хворого) під керівництвом викладача.
2. Провести бесіду з хворими щодо дотримання правил гігієни порожнини рота.
3. Підготувати необхідні засоби та провести гігієнічні маніпуляції ротової порожнини у пацієнтів з патологією щелепно-лицевої ділянки.
4. Провести гігієну тіла хірургічному хворому, заміну білизни і одягу у хірургічному стаціонарі.
5. Заповнити медичну документацію середнього медичного персоналу хірургічного відділення стоматологічної поліклініки та щелепно-лицевого стаціонару, якою користується медична сестра при своїй роботі.
6. Провести гігієну порожнини рота тяжкому хворому після оперативного втручання.
7. Прибирання хірургічного кабінету, обробка стоматологічного столика та крісла, після кожного пацієнта приміщення операційного блоку та палат.
8. Приготувати перев'язувальний марлевий матеріал (дренаж, серветки, тампони), необхідний для оперативного втручання та перев'язки хворих у хірургічному відділенні.
9. Провести хірургічну обробку рук, допомогти лікарю-стоматологу в проведенні оперативного втручання.
10. Підготувати робоче місце лікаря-стоматолога для прийому хворих.
11. Підготувати хворого до стоматологічного прийому.
12. Вміти записати зубну формулу.
13. Продемонструвати методи профілактики розповсюдження госпітальної інфекції та заходи щодо дотримання гігієни тіла хірургічних хворих, гігієни білизни і одягу хворих.
14. Продемонструвати особливості харчування хворих перед оперативними

втручаннями у щелепно-лицевій ділянці.

15. Продемонструвати на фантомі обробку операційного поля, відібравши необхідні засоби.

16. Вміти провести годування хворого за допомогою поїлки.

17. Вміти провести годування хворого за допомогою зонда.

18. Вміти провести ректальне годування пацієнта.

19. Вміти призначити дієтичний стіл для хворих після операцій щелепно-лицевої ділянки.

20. Вміти призначити режим харчування хворих після операцій щелепно-лицевої ділянки.

21. Вміти провести очищення ротової порожнини пацієнта.

22. Вміти використовувати слиноприймачі у хворих після операцій щелепно-лицевої ділянки.

23. Вибрати загально-хірургічний інструментарій необхідний для здійснення операції первинної хірургічної обробки рани?

24. Який перев'язочний (операційний) і шовний матеріал необхідний для проведення первинної хірургічної обробки рани?

25. Як обробити рану і операційне поле навколо рани перед операцією?

26. Провести укладання перев'язувального матеріалу у бокс для стерилізації.

27. Продемонструвати методику поточної дезінфекції.

28. Продемонструвати методику профілактичної дезінфекції.

29. Провести поточне прибирання приміщень.

30. Провести генеральне прибирання приміщень.

31. Продемонструвати обробку робочої поверхні стоматологічного столика лікаря, стоматологічного крісла, стоматологічної установки та обладнання.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – ПМК, зокрема поточний контроль змістового модуля 2.

Система поточного та підсумкового контролю

Контроль знань з вивчення дисципліни проводиться у вигляді:

поточного контролю, що здійснюється на кожному практичному занятті й дає змогу виявити рівень засвоєння окремих елементів навчального матеріалу; **тематичного контролю, рубіжного контролю** – проводиться після завершення певного етапу навчання на практичних підсумкових заняттях – відповідно до конкретних цілей змістових модулів, **підсумкового модульного контролю** – слугує для перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок з кожного модуля навчальної дисципліни шляхом тестування і контролю практичних навичок. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки здобувачів освіти: тестовий контроль; розв'язування ситуаційних задач; структурований за процедурою контроль практичних навичок та умінь відповідно до переліку практичних навиків до кожного заняття.

Оцінювання поточної навчальної діяльності здобувача здійснюється на кожному занятті за чотирибальною (традиційною) шкалою з урахуванням стандартизованих, узагальнених критеріїв оцінювання знань здобувачів вищої

освіти, наведених у таблиці.

Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність здобувача освіти складає **120 балів**.

Оцінювання самостійної роботи: оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до

тем аудиторних навчальних занять, контролюється при підсумковому модульному контролі.

Після проведення останнього заняття, що передує підсумковому модульному контролю, підраховується середня оцінка здобувача освіти за традиційною 4-бальною шкалою, яка отримана протягом поточних занять, що належать до змістового модуля (з точністю до сотих балу). Під час підсумкового модульного контролю вираховується середня оцінка з усіх змістових модулів з подальшою конвертацією у багатобальну. Конвертація проводиться за **уніфікованою таблицею** де максимум становить 120 балів.

Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність – балам за ПМК, екзамен та традиційній чотирьохбальній оцінці

Середній бал за поточну успішність (A)	Бали за поточну успішність модуля (A×24)	Бали за ПМК модуля (A×16)	Бали за модуль та/або екзамен (A×24+A×16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою	
2,00	48	32	80	F FX	2 незадовільно	
2,1	50	34	84			
2,15	52	34	86			
2,2	53	35	88			
2,25	54	36	90			
2,3	55	37	92			
2,35	56	38	94			
2,4	58	38	96			
2,45	59	39	98			
2,5	60	40	100			
2,55	61	41	102			
2,6	62	42	104			
2,65	64	42	106			
2,7	65	43	108			
2,75	66	44	110			
2,8	67	45	112			
2,85	68	46	114			
2,9	70	46	116			
2,95	71	47	118			
3	72	50	122	E	3 задовільно	
3,05	73	50	123			
3,1	74	50	124			
3,15	76	50	126			
3,2	77	51	128			
3,25	78	52	130	D		3 задовільно
3,3	79	53	132			
3,35	80	54	134			
3,4	82	54	136			
3,45	83	55	138			
3,5	84	56	140	C	4 добре	
3,55	85	57	142			
3,6	86	58	144			
3,65	88	58	146			
3,7	89	59	148			
3,75	90	60	150			
3,8	91	61	152			

3,85	92	62	154		
3,9	94	62	156		
3,95	95	63	158		
4	96	64	160		
4,05	97	65	162	В	
4,1	98	66	164		
4,15	100	66	166		
4,2	101	67	168		
4,25	102	68	170		
4,3	103	69	172		
4,35	104	70	174		
4,4	106	70	176		
4,45	107	71	178		
4,5	108	72	180		
4,55	109	73	182	А	
4,6	110	74	184		
4,65	112	74	186		
4,7	113	75	188		
4,75	114	76	190		
4,8	115	77	192		
4,85	116	78	194		
4,9	118	78	196		
4,95	119	79	198		
5	120	80	200		

Змістовий модуль 2 «Медсестринство в хірургічній стоматології» модуля 2 «Медсестринство в стоматології» вважається зарахованим, якщо середня оцінка з тем практичних занять становить не менше 3,0, а також зараховані теми, що винесені на самостійне опрацювання.

Підсумковий модульний контроль з **модуля 2 «Медсестринство в стоматології»** навчальної практики виставляється лише здобувачам освіти, яким зараховані усі змістові модулі. Кількість балів, яку здобувач освіти набрав з модуля 2, визначається як середнє арифметичне кількості балів з усіх змістових модулів (сума балів за усі змістові модулі ділиться на кількість модулів).

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти під час модульного контролю, становить 80.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо здобувач освіти набрав не менше 50 балів.

Заохочувальні бали за рішенням Вченої Ради можуть додаватися до кількості балів з виробничої практики здобувачам освіти, які мають наукові публікації або зайняли призові місця за участь у олімпіаді з дисципліни, що входять до практики серед ЗВО України та інше.

Методи навчання

Організація навчального процесу здійснюється відповідно до вимог європейської кредитно трансферної системи організації навчального процесу.

Викладання дисципліни забезпечується наступними методами:

- **вербальні**, що забезпечують **сприймання і засвоєння** знань здобувачам освіти (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);

- **наочні** (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- **практичні для застосування знань і набуття й закріплення умінь і навичок** (різні види маніпуляцій на фантомах, виконання мануальних робіт);
- мозковий штурм, рольові ігри, клінічні кейси, дебати;
- **перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок;**
- виконання самостійної роботи здобувачів освіти (СРС), що передбачена в тематичних планах у вигляді тем для самостійного вивчення та контролюється на підсумковому модульному контролі;
- **заохочення** за наукові публікації або призові місця за участь у олімпіаді з дисциплін серед ВНЗ України, студентських конференціях тощо.

Максимальна ефективність навчання досягається за умови системного поєднання даних методів.

Методи контролю

Стандартизовані методи контролю, що оцінюють теоретичну і практичну підготовку здобувача освіти згідно з вимогами робочої програми: усний, письмовий, тестовий, комп'ютерний, використання тестів формату інтегрованого ліцензійного іспиту «Крок», самоконтроль та самооцінка – в обсязі програмного матеріалу з дисципліни.

Види контролю: попередній, поточний, підсумковий.

Методичне забезпечення

1. Основна та додаткова література.
2. Методичні розробки лекцій з дисципліни.
3. Методичні вказівки для самостійної роботи здобувачів освіти під час підготовки до практичних занять.
4. Тестові та контрольні завдання до практичних занять.
5. Перелік питань до підсумкового модульного контролю.
6. Мультимедійні презентації лекцій.

Рекомендована література

Базова

1. Догляд за хворими: підручник / Ю.П. Гніденко, О.М. Ковальова, В.М. Лісовий, О.В. Охупкіна та ін – К.: ВСВ “Медицина”, 2010. – 488 с.
2. Догляд за хворими (практика). Методичний посібник для проходження виробничої практики здобувачам освіти 2 курсу стоматологічного факультету. / [І.П. Кайдашев, М.С. Расін, Л.Г. Савченко, та ін.] – Полтава: видавництво ПДМУ. – 2010. – 45с.
3. Митченко В.І. Пропедевтика хірургічної стоматології: [навч. посіб. для здобувачів освіти стомат. факультетів III-IV рівнів акредитації] / В.І. Митченко, А.І. Панькевич– Вінниця: Нова книга, 2004. – 272 с.

Допоміжна

1. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підручник, 2-е видання, виправлене / Н.М. Касевич – К. : Медицина, 2009. — 424 с.

2. Нетяженко В.З. Загальний та спеціальний догляд за хворими. / Нетяженко В.З., Сьоміна А.Г., Присяжнюк М.С. – К.: Здоров'я. 1993. – 304 с.

3. Методичні рекомендації «Хірургічна та гігієнічна обробка рук медичного персоналу» // Стоматолог Інфо. – 2016. – N 10 (Спецвыпуск). – С. 55.

16. Інформаційні ресурси

1. Офіційний Web-сайт Полтавського державного медичного університету
<http://www.umsa.edu.ua>

2. Електронні інформаційні ресурси вузівської бібліотеки:

- Електронний каталог бібліотеки.

- Інформаційно-довідникові джерела: енциклопедії, довідники, словники

- Навчальні електронні видання і ресурси: посібники, що містять систематизований матеріал в рамках програми навчальної дисципліни.

3. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

3.1. Інтернет каталоги і колекції посилань.

3.2. Медичні web- сервери і web-сторінки.

3.3. Бази даних.

3.4. Архіви електронних текстів і віртуальні бібліотеки.

3.5. Бібліографічні посібники.

3.6. Медичні організації (асоціації, наукові товариства).

3.7. Науково-дослідницькі центри та інститути.

3.8. Медична освіта.

3.9. Лікувальні заклади.

3.10. Новини.

3.11. Корисні посилання:

[Медична документація](#)

http://medcoledg.ucoz.ru/Doglyad/kasevich_n.m-zagalnij_dogljad_za_khvorimi_i_medich.pdf

<https://www.medpublish.com.ua/patient-care-practical-cours-dogljad-za-hvorimi-praktika-pidruchnik-vnz-iiiv-r-a-om-kovalova-vn-lisovij-rs-shevchenko-ta-in/p-581.html>

www.umsa.edu.ua/kafhome/polso/.../nevidklstanposibn.pdf

www.fenestra.com.ua

www.dezstom.com

Розробники:

к. мед. н., доц. Панькевич А.І. _____

к. мед. н., доц. Колісник І.А. _____

к. мед. н., доц. Гоголь А.М. _____